

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2026-406

16.4.2026

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Betalingsmislighold – dispensasjon - helse

Klager ble ilagt gebyr fra og med 24.4.25 til og med 3.6.25. Gebyret ble ilagt etter at klagers forsikring gikk til opphør på grunn av manglende betaling. Klager påklaget gebyrileggelsen og anførte at gebyret måtte ettergis på grunn av langvarig sykdom som førte til at klager ikke var i stand til å ivareta sine økonomiske interesser, og derfor ikke klarte å overholde forsikringsplikten. Trafikkforsikringsforeningen kom til at gebyret var korrekt ilagt, og fant ikke grunnlag for å ettergi hele eller deler av gebyrileggelsen. Foreningen mente at det ikke forelå forhold utenfor klagers kontrollsfære. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt, og at det ikke var grunnlag for å gi klager dispensasjon som følge av klagers helsetilstand eller økonomi.

GEBYRETS STØRRELSE: fra og med 24.4.25 til og med 3.6.25.

Saksfremstilling

Klager ble 28.4.25 ilagt gebyr for uforsikret motorvogn. Gebyret ble ilagt for perioden 24.4.25 til og med 3.6.25. Det fremgår av TFFAuto at kjøretøyet var forsikret frem til og med 18.4.25 før forsikringen ble avsluttet på grunn av manglende betaling. Kjøretøyet ble forsikret igjen 4.6.25. Trafikkforsikringsforeningen (TFF) varslet klager elektronisk om at kjøretøyet var uforsikret på SMS og e-post 24.4.25.

Klager påklaget gebyrileggelsen 5.6.25. I klagen ble det anført at klager på grunn av langvarig sykdom ikke hadde vært i stand til å åpne brev eller gå inn i nettbanken, og at klager ikke var klar over at forsikringen hadde opphørt.

Trafikkforsikringsforeningen opprettholdt gebyrileggelsen.

Partenes anførsler

Klager anfører i det vesentlige at gebyret må ettergis. Det vises til at klager på grunn av langvarig sykdom ikke var i stand til å åpne brev eller gå inn i nettbanken, og at klager ikke var klar over at forsikringen hadde opphørt. Det er fremlagt legeerklæring hvor det kommer frem at klager har vært syk i en lengre periode og ikke har vært i stand til å ivareta egne økonomiske interesser. Klager var utbrent og suicidal, som førte til at regninger og andre gjøremål ikke ble fulgt opp. Klager ble innlagt ved DPS og startet behandling. Gebyrkravet ble oppdaget ved en tilfeldighet, og klager kontaktet forsikringsforetaket som informerte om at forsikringen var sagt opp, men hadde utfordringer med å følge opp saken. Klager begynner nå å få oversikt over den økonomiske situasjonen med hjelp fra rådgiver ved NAV, men sliter fremdeles psykisk og får oppfølging av DPS. Det er fremlagt nye legeerklæringer hvor det bl.a. fremgår at klager har en psykisk lidelse som medfører nedsatt funksjon på flere områder, og at klager har vært til behandling ved DPS siden

mai 2025.

Trafikksforsikringsforeningen anfører i det vesentlige at gebyret er korrekt ilagt og at det ikke er grunnlag for dispensasjon. Det foreligger ikke forhold som gjør at brudd på forsikringsplikten er unnskyldelig som følge av forhold utenfor klagers kontroll.

Sekretariatets konklusjon:

Sekretariatet kom i sin vurdering til at gebyret var korrekt ilagt og at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon for det ilagte gebyret:

Vilkårene for gebyrileggelse

Etter bilansvarslova § 15 første punktum skal alle registreringspliktige kjøretøy være forsikret. Dersom forsikringsplikten ikke overholdes, skal Trafikksforsikringsforeningen ilegge eieren av kjøretøyet et gebyr, se bilansvarsloven § 17a. Gebyret skal ilegges på bakgrunn av antall døgn kjøretøyet har vært uforsikret, se forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. (heretter omtalt som gebyrforskriften) §§ 4 og 5.

Det fremgår av sakens dokumenter at klager var eier av det aktuelle kjøretøyet i gebyrperioden. Videre fremgår det at forsikringen gikk til opphør 18.4.25, og at kjøretøyet var uforsikret fra 19.4.25 til og med 3.6.25.

Kjøretøyet var registrert og forsikringspliktig. Gebyrileggelsen for perioden fra og med 24.4.25 til og med 3.6.25 fremstår som korrekt ilagt etter gebyrforskriften §§ 4 og 5. Slik saken er opplyst har også Trafikksforsikringsforeningen varslet og ilagt gebyret i tråd med gebyrforskriften §§ 6 og 7.

Vilkårene for dispensasjon (hel eller delvis ettergivelse av gebyret)

Spørsmålet blir etter dette om det er forhold i denne saken som gir grunnlag for dispensasjon fra gebyrplikten.

Når vilkårene for gebyrileggelse er oppfylt, må gebyret som utgangspunkt betales. Etter bilansvarslova § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 kan gebyret imidlertid ettergis helt eller delvis dersom unnlatelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som «unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll».

Det fremgår av forarbeidene til lovbestemmelsen (Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 pkt.15.10) at den forsikringspliktige er ansvarlig for alle forhold innenfor egen «kontrollsfære», uavhengig av om vedkommende er noe å bebreide. Videre fremgår det at:

Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren.

I avgjørelse **FinKN 2019-373** uttalte nemnda at ordnet økonomi med evne og vilje til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, ligger innenfor hver enkelt sin «kontrollsfære», og at det følger av et forhold den enkelte er ansvarlig for og som kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon fra ilagt gebyr. Som påpekt av nemnda i avgjørelse **FinKN 2021-692** er «dispensasjonsadgangen for betalingsmislighold er etter gjeldende rett nærmest utelukket».

Det forhold at sykdom har virket inn og gjort det vanskelig å foreta seg det som er nødvendig for å hindre at det påløper gebyr, har ikke blitt ansett som tilstrekkelig til å fritta for gebyrplikt, jf. avgjørelse **FinKN 2019-218**. Dispensasjon forutsetter at det legges frem dokumentasjon som tilsier at man som følge av helsemessige forhold har vært helt ute av stand til å ivareta de plikter som påligger en eier av et kjøretøy, for eksempel fordi man har vært innlagt på sykehus, jf. **FinKN 2020- 514**. Også i **FinKN 2024-879** var det ettergitt deler av gebyret, men også her ble dispensasjon først gitt da klageren ble hasteinnlagt. I sak **FinKN 2022-128** skrev nemnda at det skal svært mye til for at sykdom kan lede til dispensasjon.

Forsikringsforetaket har lagt frem faktura datert 7.3.25 med betalingsfrist 20.3.25, samt purring datert 4.4.25 med betalingsfrist 18.4.25. Av purringen fremgikk det at dersom betalingsfristen ikke overholdes, ville forsikringen bli annullert på grunn av manglende betaling. Det var også vist til bilansvarslovas bestemmelser om gebyrplikt for uforsikret kjøretøy.

Sekretariatet forstår det slik at både faktura og purring ble sendt til riktig adresse. Vi legger dermed til grunn at klager ut fra tilgjengelig informasjon hadde en oppfordring til å bringe forsikringene i orden. Det må anses å ha ligge innenfor klagers kontroll som forsikringstaker å opprettholde forsikringsdekningen ved å sørge for betaling av riktig beløp til riktig tid.

Det er anført at klager på grunn av langvarig sykdom ikke var i stand til å åpne brev eller gå inn i nettbanken, og at klager ikke var klar over at forsikringen hadde opphørt. Av den fremlagte legeerklæringen fremgår det at klager har vært syk i en lengre periode og ikke har vært i stand til å ivareta sine økonomiske interesser. Erklæringen er ikke datert, men sekretariatet legger til grunn at den gjelder for gebyrperioden.

Dispensasjon forutsetter som nevnt at det legges frem dokumentasjon som tilsier at man som følge av helsemessige forhold har vært helt ute av stand til å ivareta de plikter som påligger en eier av et kjøretøy, for eksempel fordi man har vært innlagt på sykehus, jf. **FinKN 2020-514**. Av den fremlagte dokumentasjonen kan vi ikke se at det fremkommer at klager var innlagt eller andre konkrete omstendigheter i gebyrperioden som gjorde at klager var helt ute av stand til å overholde forsikringsplikten.

Sekretariatet har forståelse for at helsetilstand kan medføre utfordringer med å gjennomføre nødvendige forpliktelser, og tviler ikke på at klagers situasjon har vært svært vanskelig. Imidlertid viser både forskriften og nemndspraksis at det skal svært mye til for å få ettergitt gebyret som følge av sykdom. I henhold til nemndspraksis er dispensasjonsadgangen for betalingsmislighold nærmest utelukket, jf. **FinKN 2021-692**. Det at det er vanskelig å overholde økonomiske forpliktelser er ikke tilstrekkelig for å bli fritatt for gebyr. Vi kan på bakgrunn av den fremlagte legeerklæringen ikke se at det er tilstrekkelig dokumentert at klager var helt ute av stand til å overholde forsikringsplikten i den aktuelle perioden. Vår vurdering er dermed at klager ikke har sannsynliggjort at manglende betaling skyldtes forhold utenfor klagers kontroll.

Etter dette har vi kommet til at bruddet på forsikringsplikten ikke skyldes forhold som lå utenfor klagers kontroll. Gebyret kan ikke ettergis, jf. bilansvarslova § 17 a annet ledd og forskriften § 9.

Problemstillingen for nemnda

Spørsmålet til nemnda er om det er grunnlag for å gi dispensasjon fra gebyret.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Det er innhentet supplerende informasjon forut for behandling i nemnd.

Trafikkforsikringsforeningen har opplyst at det, i tillegg til det som er opplyst i saksfremstillingen, ble sendt skriftlige gebyrkrav til klager 5.5, 12.5, 19.5 og 4.6.25 og varsel på e-post og sms den 3.6.25. Hun var i kontakt med TFF Kundeservice 15.5.25 der hun ble orientert om mulige tiltak for å stoppe det løpende gebyret. Hun betalte en gebyrfaktura 23.5.25. Det er også opplyst at kjøretøyet ble uforsikret etter opphør av forsikring den 1.10.24. Hun ble varslet om dette 8.10.24 og tegnet fornyet forsikring samme dag.

Klager har etter anmodning sendt inn epikrise etter kontakt med Akuttenheten ved Oslo universitetssykehus. Epikrisen beskriver en langvarig og alvorlig psykisk og somatisk sykehistorie. Aktuelt for vår sak beskrives forverring av den psykiske helsen etter at moren som hun bodde sammen med, døde i 2023. Hun opplyser til legen at hun fra juletid 2024 ikke har klart å betale regninger eller gå inn i nettbanken. Hun strever med daglige gjøremål som personlig hygiene, rengjøring og matlaging og får svært lite søvn. Legens vurdering er at klager oppfyller helsekravene for førerkort. Testing av henne under besøket på Akuttenheten viste «moderat depressiv episode». Hun er henvist til allmennpoliklinikken for videre utredning.

Nemnda er enig med sekretariatet i at gebyret er korrekt ilagt, og at kravene til varsling er oppfylt.

Når det gjelder spørsmålet om dispensasjon, viser nemnda til den generelle redegjørelse for rettsreglene om dispensasjon og henvisningene til sammenlignbare saker som tidligere er behandlet av nemnda, og som fremkommer i sekretariatets avgjørelse. Oppsummert viser dette materialet at man i praksis må være nærmest helt ute av stand til å ivareta egne økonomiske interesser før dispensasjon kan gis. Uforutsett og plutselig innleggelse i sykehus er eksempler på

omstendigheter som kan lede til at gebyret ettergis, helt eller delvis.

Klager har ikke vært innlagt i sykehus, verken forut for eller under noen del av gebyrperioden. Hun ordnet opp i forsikringsforholdet i oktober 2024, og fikk da et klart varsel om konsekvensene av manglende forsikringsdekning. Hun var klar over sine vansker med betaling av løpende utgifter, og burde derfor etter nemndas syn enten egenhendig eller ved hjelp av sønnen ha sørget for automatisk betaling av viktige utgifter slik som løpende betaling av forsikringspremie. Hun var i gebyrperioden i stand til å ta kontakt med Trafikkforsikringsforeningen, og hun betalte også en av gebyrfakturaene.

Etter nemndas syn er ikke vilkårene for hel eller delvis dispensasjon oppfylt, og klager plikter derfor å betale også den gjenstående del av det samlede gebyrkravet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant)